

UOT 94(479.24)

NİGAR ABBASZADƏ

*Bakı Dövlət Universiteti
Azərbaycan tarixi (humanitar fakültələr üzrə) kafedrasının müəllimi,
tarix üzrə fəlsəfə doktoru
abbaszade1988@gmail.com*

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASINDA DÖVLƏT GƏNCLƏR SİYASƏTİNİN YENİ MƏRHƏLƏSİ (2003-2023-cü illər)

DOI: <https://doi.org/10.36719/2708-065X/114/194-199>

Gənclər cəmiyyətin sosial həyatında mühüm rol oynayır və gənclər siyasətinin həyata keçirilməsi bu gün hər bir dövlətdə sosial siyasətin əsas sahələrindən biridir. Yeni perspektivlər təqdim etməklə yanaşı, gənclər tez-tez böyükklər üçün əlçatmaz olan birbaşa biliklərə və anlayışlara malikdirlər. Gənclər üzləşdikləri çətinliklər barədə yaxşı məlumatlıdırlar və yeni ideyalar və alternativ həllər təklif edə bilirlər. İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan Prezidenti seçilməsindən sonra ölkədə gənclər siyasətində yeni bir mərhələ başladı. Azərbaycanda həyata keçirilən dövlət gənclər siyasətinin fərqli xüsusiyyətlərindən biri də gənclər siyasətinin həyata keçirilməsində yalnız dövlət qurumlarının iştirak etməməsi deyil, gənclərin özlərinin də iştirak etməsidir. Hazırda dövlət gənc nəslin sosial müdafiəsi, təhsili və rifahı üzərində fəal şəkildə işləyir, hərtərəfli fəaliyyət planı həyata keçirir. Xüsusilə beynəlxalq təcrübədən istifadə edərək Azərbaycan gənclərinin maraqlarına və ehtiyaclarına diqqət yetirilir.

Açar sözlər: Azərbaycan, İlham Əliyev, gənclər, siyasət, proqram, qanun, forum.

Giriş. Azərbaycan gəncləri ictimai həyatın müxtəlif sahələrində fəal iştirak edir və siyasi, iqtisadi, sosial və humanitar fəaliyyətlərin həyata keçirilməsində mühüm rol oynayırlar. Dövlətin verdiyi geniş imkanlar sayəsində gənclər cəmiyyətdə aparıcı qüvvəyə çevrilmişlər. Dövlət gənclər siyasəti gənclərin bilik, bacarıq və potensialından səmərəli istifadə etmələrinə və cəmiyyətdə layiqli yer tutmalarına imkan verən şərait yaratmaq üçün dövlət tərəfindən həyata keçirilən prinsiplər və tədbirlər sistemidir. Bu, həmçinin müvafiq hüquqi sənədlərdə öz əksini tapır və dövlət qurumları tərəfindən həyata keçirilir. Gənclər cəmiyyətin sosial həyatında mühüm rol oynayır və gənclər siyasətinin həyata keçirilməsi bu gün hər bir dövlətdə sosial siyasətin əsas sahələrindən biridir. Ənənəvi sosial siyasətdən fərqli olaraq, dövlət gənclər siyasəti yalnız koordinasiya mexanizmlərindən ibarət deyil. O, həmçinin gənclərin əmək və yaradıcı potensialını əks etdirən aktiv, innovativ aspektləri də özündə birləşdirir. Bu, gənclər siyasətinin cəmiyyətin inkişafının əsas sahələri üçün strateji resurs kimi qiymətləndirilir.

Cəmiyyətdəki dəyişikliklərin mürəkkəbliyi gənclərin sosiallaşması prosesinə və gənc nəslin həyatının bütün aspektlərinə təsir göstərir. Hətta ənənəvi gənclər problemlərinin mahiyyəti və həlləri də dəyişir. Həyatın hazırkı tempi bu problemlərin tamamilə yeni əsasda həll edilməsini tələb edir. Sosial yönümlü iqtisadiyyata əsaslanan demokratik cəmiyyətin qurulması gənclərin mənəvi və etik inkişafı olmadan mümkün deyil. Bu gün Azərbaycan gəncləri vətənpərvərlik, peşəkarlıq və məsuliyyət inkişaf etdirmək, əvvəlki nəsillərin sosial-mədəni təcrübəsini və dünya sivilizasiyasının nailiyyətlərini mənimsəmək kimi vacib vəzifələrlə üzləşirlər. Bu məqsədlərə çatmaq üçün gənclərin gənclər siyasətində və ümumiyyətlə sosial siyasətdə fəal iştirakı tələb olunur. Maddi və sosial vəziyyətindən asılı olmayaraq, dövlət hər bir gənc vətəndaş üçün şəxsi uğur qazanmaq üçün şərait yaratmalıdır. Yalnız bundan sonra gənclər öz potensiallarını reallaşdırma bilirlər ki, bu da gənclər siyasətinin əsas məqsədidir. Azərbaycanın gənclər siyasəti qabaqcıl global təcrübələrin təhlili və sintezinə əsaslanır.

Gənclərin digər əhali qruplarından fərqlənməsi, onların dövlət və cəmiyyətin yenilənməsinin məqsəd və vəzifələrini bilməsi, ortaqların anlayışı və qəbul etməsi, həyat perspektivlərini bu məqsədlərlə

əlaqələndirmələri və dövrümüzün global problemlərinə cavab vermək üçün lazımı keyfiyyətlərə sahib olmaları ilə əsaslandırılır.

Gəncləri dövlət üçün xüsusi bir kateqoriya, strateji resurs kimi nəzərdən keçirərkən xüsusi gənclər siyasətinin həyata keçirilməsinə üstünlük vermək lazımdır.

Gənclərin dövlət idarəetmə sistemində rolu. İdarəetmə tarixindən məlumdur ki, yüksək vəzifəli dövlət məmurları üçün yaş həddi zamanla dəyişir. Lakin müasir dövrdə bu proses fərqli şəkildə tənzimlənir. Bir çox ölkələrin qanunvericiliyində əsas inzibati vəzifələr üçün yaş məhdudiyyətləri olsa da, digərlərində yalnız bilik və bacarıqlar vacibdir.

Gənclik uşaqlıq və yetkinlik arasında bir körpüdür. Buna görə də, gənclik qeyri-sabitdir və daim inkişaf üçün yeni yollar axtarır. Bu dinamik dövr xüsusiyyətlərinin yeni istiqamətlər və məqsədlər müəyyən etmək, karyera seçmək və ailə məsuliyyətlərini anlamaq üçün lazım olduğu bir mərhələdir. Bu mənada sağlam cəmiyyət sağlam gənclik kimi qəbul edilməlidir. Akademik tədqiqatlar göstərir ki, gənclərin psixoloji xüsusiyyətləri xarakter yetkinliyi, məqsədlərə çatmaq üçün məqsəd və vəzifələrin qoyulması, üsyankarlıq, məsuliyyətə ehtiyac, zövq axtarışı, dinamizm və macəra kimi göstəricilərlə əlaqələndirilir.

Qloballaşma kontekstində baş verən ciddi siyasi və iqtisadi proseslər fonunda dünyanın bir çox yerində gənclərin həyat şəraitini optimallaşdırmaq və cəmiyyətin bütün sahələrində birbaşa iştirakını təmin etmək üçün çoxsaylı gənclər strategiyaları, proqramları və milli gənclər layihələri hazırlanır və həyata keçirilir. Beynəlxalq təşkilatlar, xüsusən də Birləşmiş Millətlər Təşkilatı və Avropa Şurası da bu sahədə əhəmiyyətli səylər göstərir [5, c.56]. Ənənəvi sosial siyasətdən fərqli olaraq, dövlət gənclər siyasəti yalnız koordinasiya mexanizmlərindən ibarət deyil; o, həm də gənclərin əmək və yaradıcı potensialını əks etdirən aktiv, innovativ aspektlərə malikdir. Bu, gənclər siyasətini cəmiyyətin inkişafının əsas istiqamətləri üçün strateji resurs kimi qiymətləndirməyə imkan verir.

2003-2023-cü illərdə Ümummilli lider Heydər Əliyevin iştirakı ilə yaradılmış dövlət gənclər siyasətinin uğurla həyata keçirilməsi sayəsində Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan gəncləri bütün sahələrdə əhəmiyyətli uğurlar qazanmışlar. Hazırda gənclər siyasəti dövlətin sosial siyasətinin mühüm hissəsidir və bu siyasətin məqsədi insanlar arasında münasibətləri bütövlükdə tənzimləməkdir.

Gənclər müxtəlif qruplarda birlikdə çalışırlar. Gənc olmaq şəxsi təcrübə qazanmaq və ətrafımızdakı dünyanı daha da araşdırmaq deməkdir. Gənclər dəyişikliyə qarşı mövcud maneələri müəyyən etmək və onlara meydan oxumaq, güc strukturlarının işindəki ziddiyyətləri üzə çıxarmaq və s. imkanına malikdirlər. Gənclər həmçinin fəal şəkildə hərəkətə keçə və başqalarını səfərbər edə bilirlər. Gənclər fəallığı global miqyasda artır və onlar getdikcə daha çox əlaqə qururlar və sosial mediaya çıxış əldə edirlər. Yeni perspektivlər təqdim etməklə yanaşı, gənclər tez-tez böyük üçün əlçatmaz olan birbaşa biliklərə və anlayışlara malikdirlər. Gənclər üzləşdikləri çətinliklər barədə yaxşı məlumatlıdırlar və yeni ideyalar və alternativ həllər təklif edə bilirlər. Məlumdur ki, dünya liderləri insanların və planetin həyatını yaxşılaşdırmaq üçün tarixi, uzunmüddətli razılığa gəlmişlər [2, s.168].

Gənclər hüquqlarını başa düşdükdə və liderlik bacarıqlarına sahib olduqda icmalarında və ölkələrində fərq yarada bilirlər. Gənclərə yönəlməmiş təşkilatlar və şəbəkələr, xüsusən də marjinallaşmış gənclər arasında vətəndaş liderlik bacarıqlarının inkişafını təşviq etdikləri üçün dəstəklənməli və gücləndirilməlidir [6].

Hazırda Azərbaycanda 120-dən çox qeyri-hökumət gənclər təşkilatı fəaliyyət göstərir. "Gəncliyin Gücü" İctimai Təşkilatı 3 fevral 2005-ci ildə təsis edilmişdir. Onun üzvləri intellektual və istedadlı gənclər, idmançılar və tələbələrəndən ibarətdir. Təşkilatın əsas məqsədləri istedadlı və bacarıqlı gəncləri aşkar etmək və inkişaf etdirmək, dövlətçilik prinsiplərini aşılamaq, milli mənəvi dəyərlərin qorunmasının və Vətən tarixinin öyrənilməsinin mahiyyətini izah etmək və gənclərin milli həyatın bütün sahələrində fəal iştirakını təmin etməkdir [6].

Gənclər forumu. 1995-ci ildə Heydər Əliyev gənclərin ictimai həyata inteqrasiyasını artırmaq, ölkənin inkişafında iştirak etmək, ölkənin bütün bölgələrində gənclər arasında fikir mübadiləsini yaxşılaşdırmaq və gənc nəsil ilə dövlət qurumları arasında əlaqələri inkişaf etdirmək məqsədilə Azərbaycan Gənclər Forumunun keçirilməsi istiqamətində ilk addımları atdı [9, c.6004].

30 avqust 2005-ci il tarixli Fərmanla təsdiq edilmiş 2005-2009-cu illər üçün "Azərbaycan Dövlət Gənclər Proqramı" Fəaliyyət Planı dövlət gənclər siyasətinin həyata keçirilməsi üçün mühüm sənəddir. Bu Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi nəticəsində dövlət gənclər siyasətinin prioritet sahələrində müsbət dəyişikliklər əldə edilmiş və müəyyən uğurlar qazanılmışdır. Gənclər təşkilatlarının hüquqları genişləndirilmiş, onlara dövlət gənclər siyasətində iştirak etməyə imkan verilmiş və gənclər tərəfindən həyata keçirilən proqramlara müntəzəm dəstək göstərilir [9, c.6005].

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 23 yanvar 2007-ci il tarixli 515 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında Güzəştli İpoteka Kreditlərinin Verilməsi Qaydaları" dövlətin gənclər siyasəti çərçivəsində gənc ailələrin və hərbiçilərin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində atdığı əhəmiyyətli bir addımdır. Gənc ailələrə yaşayış binaları və mənzillərin alınması üçün güzəştli ipoteka kreditlərinin verilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir [9, c.6006].

Prezidentin 15 sentyabr 2017-ci il tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "2017-2021-ci illər üçün Azərbaycan Gəncliyi Dövlət Proqramı" 29 dekabr 2012-ci il tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan 2020: Gələcəyə Baxış" İnkişaf Konsepsiyası əsasında hazırlanmışdır [9, c.6007].

Bu dövlət proqramının məqsəd və vəzifələri dövlət siyasətinin mühüm tərkib hissəsi kimi gənclər siyasətinin düzgün həyata keçirilməsinə nail olmaq, gənc nəslin hərtərəfli inkişafını təmin etmək, gənclər arasında milli-mənəvi dəyərlərə əsaslanan azərbaycançılıq və dövlətçilik prinsiplərini inkişaf etdirmək, sağlam həyat tərzini dəstəkləmək, fiziki və mənəvi sağlamlığı qorumaq, gənc alimləri elmə və texnologiyaya cəlb etmək, əmək bazarında iştirak etmək, gənclər arasında könüllü hərəkətini inkişaf etdirmək, beynəlxalq məsələlərdə iştirak etmək, gənclər arasında ekoloji maarifləndirmə və ətraf mühitin mühafizəsi və s.-ni əhatə edir [4].

2013-cü ildə təsis edilən Gənclər üçün Prezident Mükafatı gənc nəslin nailiyyətlərinin təşviq edilməsində və tanınmasında mühüm rol oynayır. Gənclərin ədəbiyyat, memarlıq, heykəltəraşlıq, dizayn və digər yaradıcılıq sahələri kimi müxtəlif sahələrə diqqət və marağının artırılmasına, onların erkən yaşlarından bu sahələrə cəlb edilməsinə xüsusi əhəmiyyət verilir [9, c.6007].

2015-2025-ci illər üçün Azərbaycan Gənclərinin İnkişaf Strategiyası. 2015-2025-ci illər üçün Azərbaycan Gənclərinin İnkişaf Strategiyası Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 26 yanvar 2015-ci il tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir. Konstitusiyanın 109-cu maddəsinin 32-ci bəndi əsasında hazırlanmış bu strategiya gənclərin zehni, mənəvi və fiziki inkişafını, ölkənin sosial-iqtisadi və ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakını təmin etməyə yönəlmişdir [9, c.6007].

Strategiyanın 10 illik dövründə əldə ediləcək gözlənilən nəticələrə gənclərin təhsil və peşə hazırlığı səviyyəsinin yüksəldilməsi, gənc məzunlar üçün uyğun iş yerlərinin təmin edilməsi, əmək bazarındakı vəziyyətin yaxşılaşdırılması və gənc nəsil arasında işsizliyin tədricən azaldılması daxildir. Əhəmiyyətli aspektlərə beynəlxalq standartlara cavab verən yüksək ixtisaslı gənc işçi qüvvəsinin inkişafı, eləcə də gənclərin elm, texnologiya və yaradıcılıq sahələrinə marağının artırılması da daxildir.

Uğurlu milli ideya siyasi, sosial, iqtisadi və mədəni reallıqlardan ayrılmış sintetik məhsul ola bilməz. O, vətəndaşların təbii sosial və mənəvi ehtiyaclarını, mədəni və tarixi inkişafın xüsusiyyətlərini, müxtəlif səviyyələrdə iqtisadi və sosial transformasiyaların ətalətini, geosiyasi aspektləri və perspektivləri nəzərə almalıdır. Hazırkı mərhələdə mövcud siyasi və dəyər sistemlərinin (liberalizm, millətçilik, monarxizm və s.) böyümə və genişlənmə hədlərini düzgün qiymətləndirmək vacibdir, onların bir çoxu artıq özünü tükəndirib və ya buna yaxındır [3, s.130].

İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan Prezidenti seçilməsindən sonra ölkədə gənclər siyasətində yeni bir mərhələ başladı. Bu gün ölkə əhalisinin 66%-i 35 yaşdan kiçikdir, 14-29 yaş arası olanlar isə 30%-ni təşkil edir [8, c.51].

30 avqust 2005-ci ildə imzalanmış "Azərbaycan Dövlət Gənclər Proqramının təsdiq edilməsi haqqında" (2005-2009) fərmanı dövlətin gənclərə diqqətini artırdı. Fərman ölkəmizdə gənclərlə bağlı dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərini müəyyən etdi. Dövlət başçısının 2006-cı il tarixli fərmanı ilə Gənclər və İdman Nazirliyi yenidən yaradıldı. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 2007-ci ili ölkədə "Gənclər ili" elan etdi [8, c.51].

Son illərdə daha bir sıra mühüm dövlət proqramları qəbul edilmişdir ki, bunlara Xüsusi İstedada malik Uşaqların (Gənclərin) Yaradıcılıq Potensialının İnkişafı üzrə Dövlət Proqramı (2006-2010), Azərbaycan Respublikasında Peşə Təhsilinin İnkişafı üzrə Dövlət Proqramı (2007-2012), 2011-2015-ci illərdə Azərbaycan Gəncləri üzrə Dövlət Proqramı, eləcə də 2007-2015-ci illər üçün nəzərdə tutulmuş Azərbaycan gənclərinin xaricdə təhsili üzrə xüsusi Dövlət Proqramı daxildir. Bu proqramlar gənclər siyasətinin səmərəliliyinin artırılmasına və daha da təkmilləşdirilməsinə, gənclərin yaradıcı potensialının üzə çıxarılmasına, yaradıcılıq potensialının reallaşdırılmasına və intellektual səviyyəsinin yüksəldilməsinə şərait yaratmışdır [8, c.51].

Dövlət qurumlarında işə götürülənlərin 60 faizindən çoxu gənclərdir. Bələdiyyə üzvlərinin 28%-ni və ya 4303 nəfəri gənclər təşkil edir. Bunlardan 326-sı bələdiyyə sədridir. Azərbaycanda on bir gənclik təşkilatı beynəlxalq təşkilatlara üzv qəbul edilmişdir. "2007-2015-ci illər üçün Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı" çərçivəsində dünyanın nüfuzlu ali təhsil müəssisələrinə 5000 tələbənin göndərilməsi planlaşdırılırdı. 2015-ci ilin sonuna qədər bu proqrama 3558 nəfər qəbul edilmişdir [8, c.51].

Beynəlxalq tədbirlərdə iştirak. Gənclər təşkilatlarının cəmiyyətdəki rolunu artırmaq və fəaliyyətini stimullaşdırmaq üçün dövlət səviyyəsində gənclərin problemlərinin həllinə yönəlmiş proqram və layihələrin maliyyələşdirilməsi və gənclər nümayəndələrinin beynəlxalq tədbirlərdə iştirakı üçün tədbirlər görülür.

Qlobal kanal rolunu öz üzərinə götürərək, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı gənclər üçün müdafiə və dəstək mənbəyi kimi xidmət edir və problemlərin həlli, mövqelərin gücləndirilməsi və münasibətlərin inkişaf etdirilməsi üçün platforma təmin edir. BMT gənclərin müxtəlif həyatında hərtərəfli iştirak edir. BMT bu müxtəlifliyi əks etdirən metod və yanaşmalardan istifadə edir və onları müəyyən edir, çünki bütün gənclər tam inteqrasiya, səlahiyyətləndirmə və inkişafa nail ola bilərlər. BMT gəncləri sosial tərəfdaş kimi tanıyır və gənclər siyasəti ilə bağlı hökumətlər, beynəlxalq təşkilatlar və digər təşkilatlar arasında şəffaflığı, hesabatlılığı və məsuliyyəti təşviq edir [9, c.6008].

Bakıda keçirilən Gənclər Siyasəti üzrə ilk Qlobal Forum, son 20 ildə Azərbaycanda həyata keçirilən davamlı və effektiv gənclər siyasətinin yüksək göstəricisidir. Dünya gənclərinin ilk qlobal forumu böyük əhəmiyyət kəsb edirdi. Bu, 1998-ci ildə keçirilən gənclər və idman sahəsində dövlət siyasətini həyata keçirən nazirlərin görüşündən bəri keçirilən ilk belə tədbir idi. Forumda 165 ölkədən 700-dən çox insan iştirak etmişdir [8, c.51].

Heydər Əliyev Fondunun Rusiya Federasiyasındakı nümayəndəliyinin rəhbəri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə yaradılan Rusiya Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatının (RAGT) fəal işi də diqqətəlayiqdir. Hazırda Rusiyanın 70-dən çox bölgəsində yaşayan gəncləri birləşdirən bu təşkilat, Azərbaycan mədəniyyətini təbliğ edən və Azərbaycan gənclərinə müsbət baxışı inkişaf etdirən bir sıra layihələr həyata keçirir, Rusiya ilə Azərbaycan arasında mədəniyyətlərarası mübadilə üçün səmərəli və səmərəli körpülər qurur [8, c.51].

Azərbaycan gənclər təşkilatlarının fəal iştirakı "Dialoq və Əməkdaşlıq Uğrunda", İslam Konfransı Gənclər Forumu, Dünya Türk Gəncləri Birliyi və "Böyük İpək Yolu" Beynəlxalq Gənclər Birliyi kimi yeni regional platformaların yaratdı [9, c.6008].

Azərbaycan Gənclər Təşkilatları Milli Şurasının məqsədi uşaq və gənclər təşkilatlarının fəaliyyətini əlaqələndirmək, onların inkişafı üçün şərait yaratmaq, üzv təşkilatlarının milli, regional və beynəlxalq maraqlarına xidmət etmək, gənclərin hüquqlarının qorunması üçün birgə çalışmaq və bu məsələlərin həllində həmrəyliyə nail olmaqdır. Təşkilatın əsas məqsədi gənclərinin bilik və bacarıqları vasitəsilə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini möhkəmləndirmək, beynəlxalq arenada layiqli yerini təmin etmək və demokratik dövlət qurmaqdır.

Bu gün Azərbaycan Gənclər Təşkilatları Milli Şurasının 150-dən çox ölkə, regional və beynəlxalq gənclər platformaları ilə birbaşa və dolaylı əlaqələri mövcuddur və Azərbaycan gəncliyini beynəlxalq səviyyədə təmsil edir. Təşkilat BMT-nin İqtisadi və Sosial Şurası yanında məşvərətçi statusa malikdir və iki beynəlxalq təşkilatın - Böyük İpək Yolunun Beynəlxalq Gənclər Birliyinin və Dünya Türk Gəncləri Liqasının təsisçi üzvüdür. Azərbaycan Gənclər Təşkilatları Milli Şurası MDB üzv dövlətlərinin Gənclər İşləri Şurasının daimi üzvü və Avropa Gənclər Forumunun tamhüquqlu üzvüdür. 9

dekabr 2014-cü ildən etibarən Azərbaycan Gənclər Təşkilatları Milli Şurası Dünya Gənclər Assambleyasının tamhüquqlu üzvüdür. Azərbaycan Gənclər Təşkilatları Milli Şurası Rusiya ilə Rusiya Gənclər və Uşaq Assosiasiyaları Milli Şurası ilə tərəfdaşlıq yolu ilə əməkdaşlıq edir. Gənclər arasında əməkdaşlıq müqaviləsi 22 noyabr 2016-cı ildə imzalanıb. Azərbaycan Gənclər Təşkilatlarının Milli Şurası 2013-cü ildən 2021-ci ilə qədər hər il keçirilən Rusiya-Azərbaycan Gənclər Forumunun Azərbaycan tərəfindəki təşkilatçılarından biri idi [7].

Nəticə. Azərbaycanda həyata keçirilən dövlət gənclər siyasətinin fərqli xüsusiyyətlərindən biri də gənclər siyasətinin həyata keçirilməsində yalnız dövlət qurumlarının iştirak etməməsi, gənclərin özlərinin də iştirak etməsidir. Hazırda dövlət gənc nəslin sosial müdafiəsi, təhsili və rifahı üzərində fəal şəkildə işləyir, hərtərəfli fəaliyyət planı həyata keçirir. Xüsusilə beynəlxalq təcrübədən istifadə edərək Azərbaycan gənclərinin maraqlarına və ehtiyaclarına diqqət yetirilir. Bunlar sübut edir ki, gənclərimiz ön sıralardadır. Bu o deməkdir ki, gənclər həmişə aktivdirlər və bu fəaliyyət müsbət istiqamətdə olmalıdır. Gənclərimizin ölkənin hərtərəfli inkişafında və müstəqilliyin təməllərinin möhkəmləndirilməsində öz rolunu oynamasından çox məmnunam. Gənclər vətənpərvərdir, vətənlərinə bağlıdırlar və milli ruhda tərbiyə olunurlar.

ƏDƏBİYYAT

1. Azərbaycan gənclərinin forumları / <https://www.qanunla.az/azerbaycan-genclerinin-forumlari-5/> [20.05.2026].
2. Cəfərov, Həməzə Rza oğlu. Azərbaycanda gənclər hərəkatı yeni inkişaf mərhələsində: 1940-2007-ci illər. - Bakı : Adiloğlu, 2007. - 224 s.
3. Yolçuyev, Əkbər Mehdi oğlu. Azərbaycan gənclər hərəkatı : məqalələr toplusu: 2 cildə / Dünya Gənc Türk Yazarlar Birliyi. I cild. Bakı: Turan evi, 2010. - 152 s.
4. Алекперова. Дж. О современной молодежной политике Азербайджана / <https://ru.echo.az/?p=69561> [20.05.2026].
5. Габибова Зияфет, Абдуллаева Мафтуна. Особенности современной молодежной политики Азербайджана в свете современных международных тенденций // Хуманитарни Балкански изследвания. 2020. Т. 3. № 1(7). сс.54-57.
6. Мамедова М.А. Формирование молодёжного движения Азербайджана на современном этапе / <https://cyberleninka.ru/article/n/formirovanie-molodyozhnogo-dvizheniya-azerbaydzhana-na-sovremennom-etape/viewer> [20.05.2026].
7. Национальный совет молодежных организаций Азербайджана / <https://intermol.su/about/organizations/natsionalnyy-sovet-molodezhnykh-organizatsiy-azerbaydzhana/> [20.05.2026].
8. Сеидзаде Мирагиль. Молодежная политика как составная часть государственной политики Азербайджанской Республики: особенности и основные направления // Право и политология. N - 34 (2016). с.51.
9. Шафибейли Р.М. Роль государственной социальной политики в повышении социального статуса и активности молодежи Азербайджана // The Role of State Social Policy in Increase of the Social Status and Activity of the Young People in Azerbaijan. Path of Science. 2023. Vol. 9. No 7. pp.6001-6008.

НИГАР АББАСЗАДЕ

*Бакинский государственный университет
Преподаватель кафедры истории Азербайджана (гуманитарные науки),
кандидат исторических наук*

НОВЫЙ ЭТАП ГОСУДАРСТВЕННОЙ МОЛОДЕЖНОЙ ПОЛИТИКИ В РЕСПУБЛИКЕ АЗЕРБАЙДЖАН (2003-2023 гг.)

Молодежь играет важную роль в общественной жизни, и реализация молодежной политики является одним из главных направлений социальной политики в каждом государстве се-

годня. Помимо предоставления новых перспектив, молодые люди часто обладают непосредственными знаниями и пониманием, которые зачастую недоступны взрослым. Молодые люди хорошо осведомлены о трудностях, с которыми они сталкиваются, и могут предложить новые идеи и альтернативные решения. После избрания Ильхама Алиева президентом Азербайджана в 2003 году начался новый этап в молодежной политике страны. Одной из отличительных черт государственной молодежной политики, реализуемой в Азербайджане, является то, что в ее реализации участвуют не только государственные органы, но и сами молодые люди. В настоящее время государство активно работает над социальной защитой, образованием и благополучием молодого поколения, реализуя комплексный план действий. Особое внимание уделяется интересам и потребностям азербайджанской молодежи с использованием международного опыта.

Ключевые слова: Азербайджан, Ильхам Алиев, молодежь, политика, программа, право, форум.

NIGAR ABBASZADEH

PhD in History, Baku State University

Teacher of the Department of History of Azerbaijan (Humanities)

A NEW STAGE OF STATE YOUTH POLICY IN THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN (2003-2023)

Youth plays an important role in public life, and the implementation of youth policy is one of the main directions of social policy in every state today. In addition to providing new perspectives, young people often have immediate knowledge and understanding that are often unavailable to adults. Young people are well aware of the difficulties they face and can offer new ideas and alternative solutions. After the election of Ilham Aliyev as the president of Azerbaijan in 2003, a new stage in the country's youth policy began. One of the distinguishing features of the state youth policy implemented in Azerbaijan is that not only state bodies, but also young people themselves participate in its implementation. Currently, the state is actively working on social protection, education and well-being of the young generation, implementing a comprehensive action plan. Special attention is paid to the interests and needs of Azerbaijani youth using international experience.

Keywords: Azerbaijan, Ilham Aliyev, youth, politics, program, law, forum.

Məqalənin redaksiyaya daxil olduğu tarix: 20 may 2026-cı il.

Məqalənin çapa qəbul olunma tarixi: 02 oktyabr 2026-cı il.

Rəyçilər: t.ü.f.d. Azad Rzayev, t.e.d. Qabil Əliyev.
